

Penge uøkonomisk ud i disse Tider, fortjener afgjort Dadel, kun hvis man kan bevise, at man har givet Pengene ud paa den mest økonomiske Maade, fortjener det Ros. Hvad er det saa, man vil gøre fra Regeringens Side? Ja, man vil sætte Nødarbejder i Gang, og for dette er der sikkert Sympati fra alle Sider, saa forhaabentligt kommer man over de Divergenser, som det synes at trække op til. Men vil dette nytte saa overmaade meget? Tror nogen derpaa? Jeg tror det ikke. Ligesom jeg mener, at man i finansielle Forhold maa holde sig det sandsynlige for Øje, saaledes mener jeg ogsaa, at man maa gøre det i dette Spørgsmaal, og jeg tror, som sagt, ikke, man faar særdeles meget ud af at lade en Skrædder slaa Skærver eller noget i den Retning. Der kan, og der skal ogsaa, være god Villie hos Skrædderen til at slaa Skærver, men jeg tror ikke, han kan. Med Hensyn til Byggearbejdet er der det mærkelige Forhold, at skønt der er Mangel paa Boliger, er der næsten intet Byggeri; og det er derfor naturligt, at manges Opmærksomhed er rettet herpaa. Men vil det være muligt at fremkalde et større Boligbyggeri for Tiden uden at yde ganske kolossale Tilskud? Jeg ved imidlertid ikke, hvordan man skulde kunne forøge Tilskuddene. Jeg var selv i det Tilfælde for nylig at have faaet det Privilegium at kunne faa en Lejlighed i et Byggeselskab, som faar 40 pCt. Rabat i Tilskud fra det offentliges Side foruden Stempelfrihed, som formentlig andrager 4 pCt. eller saa omtrent. Men skønt der kan skaffes offentlig Garanti for næsten alle de Penge, de behøver, kommer den Lejlighed ikke desto mindre vistnok til at koste en 20—30 pCt. mere end en Lejlighed i en gammel Bygning. Trods de faldende Priser er der endnu et saare langt Spring til, at man kan bygge til tilnærmelsesvis samme Priser som før. Det er for saa vidt heller ikke det afgørende, men det afgørende er, at Priserne ventes at ville falde, og antagelig vil de falde ikke saa lidt. Og hvad i al Verden skulde formaa et Menneske til at sætte sine Penge i et Byggeforetagende, naar han med næsten afgjort Sikkerhed kan vide, at de i Løbet af et eller to Aar er 20—25 pCt. mindre værd eller maaske endog helt tabt! Det Boligbyggeri, man kan fremkalde, bliver kun det, man kan faa ved at yde saadanne Tilskud, at Byggherren, eventuelt de, der skal have Lejlighederne — og saa bliver det ud fra helt andre Synspunkter —, skønner, at Tilskudene er saa store, at Faldet i Konjunk-

turerne ikke kan bevirke, at de paagældende Bygninger i Løbet af kort Tid bliver endnu billigere. Da der ikke er nogen egentlig Pengerigelighed, tror jeg at turde sige, at ad denne Vej vil det ikke være muligt at skaffe Arbejde til saa overordentlig mange. Markedet ligger for saa vidt oplagt, som der jo er Købere nok til Tingene, thi det er der jo til Lejlighederne, der er bare ingen Penge at bygge dem for. Der vil efter min Overbevisning ikke kunne skabes Initiativ til Byggeri, fordi Konjunkturerne ligger nedadgaaende.

Der er dernæst Husmandsbrugene, og det er jo saare godt. Men naar man tager i Betragtning, at hvert eneste Husmandsbrug foruden Jorden vel nok foranlediger et Kapitalforbrug af 15.000—20.000 Kr., tror jeg nok, man tør sige, at heller ikke den Vej, paa Grund af de store Udgifter, er meget fremkommelig i Retning af at skaffe Arbejde til ledige Hænder. Dette er, hvad Regeringen vilde gaa med til.

Nu kommer altsaa det, som den ikke vil gaa med til. Den vil ikke gaa med til at skabe saadanne Forhold, at de bestaaende Virksomheder — altsaa Virksomheder, som i og for sig ikke kræver en Øres Udgift til Anlæg for at komme i Gang igen — kan komme i Gang. Der har man, saa vidt jeg kan skønne, Ret til at antage, at Regeringen ikke vil, eller hidtil ikke har villet. Men saa længe der er Liv, er der som bekendt Haab, og det kan jo være, at man tager fejl af Regeringens Stilling, men jeg tror, den almindelige Opfattelse er, at Regeringen ikke vil gaa med til noget i den Retning. Nu er det dog klart som Dagen, at naar man køber en færdig Vare udefra, som man selv kunde lave, spildes der derved en Arbejdschance, i Modsætning til, naar man tager Raastofferne hjem og forarbejder Varen herhjemme. Man vil imidlertid ikke gaa med dertil ud fra det Synspunkt, at Varen saa vil blive fordyret for Forbrugerne. Det ærede Medlem Hr. N. P. Jensen opstillede det efter min Mening ikke meget udviklede Spørgsmaal om Skovlen; han spurgte, om en Husmand, der maa give 3 Kr. for en dansk Skovl, medens han kan købe en udenlandsk Skovl for 2 Kr., ikke kommer af med 1 Kr. mere, end han behøvede. Jo, det er klart, han kommer af med 1 Kr. mere. Hensigten med Toldbeskyttelse er fornuftigvis den at gøre Varen dyrere for derved at muliggøre det for Fabrikanten at kunne lave den uden Tab, men det,